

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

JANEZ GRAD, TOMAŽ OŠTIR, ALJAŽ JENIČ: REDKEJŠE VRSTE ČMRLJEV V SLOVENIJI

Podatki o knjigi

- Naslov: Redkejše vrste čmrljev v Sloveniji
Značilnosti čmrljev in zanimivosti
- Avtorji: dr. Janez Grad, Tomaž Oštir, Aljaž Jenič
- Urednica: Alenka Veber
- Cena: 17,50 €
- Velikost: 148 mm x 210 mm
- Vezava: mehka vezava
- Število strani: 116
- ISBN 978-961-278-226-9
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izida: 2016

Kontakt

Uredništvo

Telefon 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Pomembni opraševalci žužkocvetk

Knjiga predstavlja pet vrst čmrljev, katerih življenjski okolje pri nas je omejen na specifična naravna okolja: Gorjance, Krakovski in Kočevski gozd. Avtorji opišejo še značilnosti čmrljev in zanimivosti, kot je npr. dnevno izletavanje čmrljev na pašo ali ton zvoka brenčanja različnih vrst čmrljev. Posebno pozorno so opisani zaščita čmrljev v naravi, gojenje čmrljev in njihovo promoviranje na slovenskih poštah znamkah.

Čmrlji so pomembni opraševalci žužkocvetk. Živijo v različnih življenjskih okoljih Zemlje, predvsem naravnih; najraje v hladnejših predelih, tudi v Evropi, za katero avtorji navajajo različno število vrst. V Sloveniji različni viri navajajo 31 oz. 35 opaženih vrst.

Tropske nižinske predele in druge pokrajine sveta, kjer ni bilo avtohtonih čmrljev, so naselili tamkajšnji priseljenci. To so narekemale predvsem potrebe po opraševanju detelj in drugih kulturnih rastlin. V medsebojnem tekmovanju za preživetje in v tekmovanju z drugimi žuželkami so morali čmrlji razviti in ohranjati konkurenčen način izletavanja na pašo, ki jim omogoča zadostno bero medicinske in cvetnega prahu. Seveda se morajo prilagoditi času medenja rastlin, ki jih obiskujejo, le-to pa je pogojeno tudi z vremenskimi danostmi. Opazovanja kažejo, da so čmrlji glede tega izredno racionalni. V vročih sončnih delih dneva, okrog poldneva, in v sušnem času, ko nekatere rastline zaradi teh okoliščin ne medijo v zadostni količini, izletavanje tistih vrst čmrljev, ki jih obiskujejo, upade.

Trije avtorji poznavalci nam v knjigi razkrijejo še številne druge značilnosti in zanimivosti čmrljev.

O avtorjih

Dr. Janez Grad, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani, je eden najboljših poznavalcev čmrljev v Sloveniji. Po izobrazbi je doktor matematičnih znanosti in je uveljavljen strokovnjak na področju matematike in informatike doma in tudi v tujini. Od mladih nog se poglobljeno ukvarja z opráševalci, med katerimi so najbolj znane čebele, nepogrešljivi pa so prav čmrlji. Od leta 1997 je dejaven član Čebelarske zveze Slovenije, v kateri je vodil Sekcijo ljubiteljev in rejcev čmrljev, od leta 2005 do leta 2012 pa je bil predsednik iz sekcije nastale Komisije upravnega odbora Čebelarske zveze Slovenije za alternativne opráševalce. Bil je tudi član organizacijskega odbora Svetovnega čebelarskega kongresa APIMONDIA 2003 v Ljubljani. V okviru priprav na ta dogodek je kot vodja sekcije ljubiteljev in rejcev čmrljev organiziral izgradnjo čmrljaka – paviljona za čmrlje – v Čebelarskem centru na Brdu pri Lukovici. Je avtor številnih učbenikov, strokovnih člankov, referatov in predavanj na strokovnih simpozijih in srečanjih, doma pa ima kar tri čmrljake. Čmrlje goji že od leta 1984.

Tomaž Oštir je po izobrazbi univerzitetni diplomirani organizator dela. Od otroštva je čebelar, ljubitelj narave in čmrljev. Od leta 2005 v okviru projekta slovenska čebelarska šola v Kambodži poučuje čebelarjenje in raziskuje kamboške avtohtone čebele in pogoje za čebelarjenje ter je soustanovitelj kamboške čebelarske zveze. Je avtor številnih člankov in fotografij, objavljenih v srbskem *Pčelarskem* žurnalu in *Bee worldu*.

Aljaž Jenič, diplomirani biolog, je zaposlen na Zavodu za ribištvo Slovenije in se s čmrlji ukvarja že več kot 15 let. S temo razširjenosti čmrljev v Sloveniji je tudi diplomiral na Biotehniški fakulteti v Ljubljani na Oddelku za biologijo. Svoje delo je med drugim predstavil tudi na Svetovnem čebelarskem kongresu APIMONDIA 2003 v Ljubljani, trenutno pa pripravlja magistrsko nalogo o čmrljih v gozdu, kjer so ti proti pričakovanjem zelo pogosti. Sodeloval je tudi s tujimi raziskovalci, trenutno pa ga zanima predvsem ekologija čmrljev in kako se čmrlji prilagajajo različnim spremembam v okolju. Želi si odkriti vzorce razširjanja čmrljev in njihove vzroke.

»Hlepenje po dobičkih, ki jih trgamo iz matere Zemlje, je postalo večini ljudi jasno opozorilo, da je požrešnost lahko dvorezen meč ...«